

bks

wpłynęło dn. 4.05.09
nr. 2540 podpis

Warszawa, 2009.04. 50

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Sp. J. Kwiecień
SECRETARIA
Biura Prac Senackich
wpłynęło dn. 05.05.09
nr. 3085 podpis *Maur*

DONwu-en-070-21/09(22)

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Szanowny Panie Marszałku

Odpowiadając na pismo Pana Marszałka z dnia 7 kwietnia 2009 r., znak: BPS/DSK-043-1544/09, dotyczące oświadczenia złożonego przez senatora Marka Konopkę wspólnie z innymi senatorami podczas 30 Posiedzenia Senatu RP w dniu 2 kwietnia 2009 r. w sprawie systemu ubezpieczenia społecznego, któremu powinni podlegać sołtysi wykonujący czynności inkasenta podatku rolnego, przedstawiam następujące wyjaśnienia:

Stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 98, poz. 887, z późn. zm.), obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia (zleceniobiorcami), oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4. W związku z powyższym zawarcie umowy zlecenia co do zasady rodzi obowiązek objęcia ubezpieczeniem społecznym na podstawie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. W świetle art. 13 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zleceniobiorcy podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu – od dnia oznaczonego w umowie jako dzień rozpoczęcia jej wykonywania do dnia rozwiązania lub wygaśnięcia tej umowy. Z kolei objęcie tymi ubezpieczeniami stanowi negatywną przesłankę do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników. Wynika to z art. 7 i 16

ustawy dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2008 r. Nr 50, poz. 291, z późn. zm.).

Art. 5a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, reguluje kwestię podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników przez rolnika lub domownika prowadzącego działalność gospodarczą lub współpracującego przy prowadzeniu tej działalności. Wykonywanie przez sołtysa czynności inkasenta nie stanowi rodzaju działalności gospodarczej. Tym samym w sprawie, o której mowa, nie można oprzeć się na przywołanym przez Senatora wyroku SN z dnia 17 lipca 2008 r. sygn. akt UK 348/07, którym sąd ten rozstrzygnął jedynie, że nie ma podstaw prawnych do kwalifikowania umowy zlecenia jako umowy o pracę i tym samym wykonywanie czynności na podstawie umowy zlecenia nie stanowi podstawy wyłączenia z ubezpieczenia społecznego rolników, na podstawie art. 5a ust. 1 pkt 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Kwestia dotycząca pobierania podatku rolnego jest uregulowana na podstawie art. 6b ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym (Dz. U. z 2006 r. Nr 136, poz. 969 z późn. zm.), zgodnie z którym rada gminy może zarządzać pobór podatku rolnego od osób fizycznych w drodze inkasa oraz określać inkasentów i wysokość wynagrodzenia za inkaso. Podobne regulacje w sprawie możliwości poboru podatków i opłat lokalnych w drodze inkasa zawarte są w ustawie z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 121, poz. 844 z późn. zm.). Zgodnie np. z art. 6 ust. 12 tej ustawy, rada gminy może zarządzać pobór podatku od nieruchomości od osób fizycznych w drodze inkasa oraz wyznaczać inkasentów i określać wysokość wynagrodzenia za inkaso.

Z komentarza do art. 6b ustawy o podatku rolnym (L. Etel, S. Presnarowicz, G. Dudar, Podatki i opłaty lokalne. Podatek rolny. Podatek leśny. Komentarz, ABC, 2008) wynika, że uchwała rady gminy jest wystarczającą podstawą do nałożenia na inkasenta obowiązków wynikających z art. 9 w związku z art. 28 § 4 ustawy - Ordynacja podatkowa. Inkasent jest zobowiązany do pobrania podatku i wpłacenia go na właściwy rachunek. Na mocy uchwały rady gminy pomiędzy gminą a inkasentem nawiązuje się stosunek administracyjnoprawny. Także orzecznictwo sądowe potwierdza, że uchwała rady gminy stanowi źródło nawiązania stosunku prawnego z sołtysiem jako inkasentem. W wyroku z dnia 11 stycznia 2008 r. sygn. akt II FSK 1526/06, dotyczącym powierzenia funkcji inkasenta, NSA stwierdził, że „źródłem nawiązywanego stosunku prawnego jest w tym wypadku uchwała organu stanowiącego gminy, a nie będąca jej następstwem, mająca czysto „techniczny” charakter, umowa z określoną – wyznaczoną na inkasenta osobą”. W wyroku z dnia 6 września 2007 r. sygn. akt FSK 1192/06, NSA stwierdził, że „inkasent jest podmiotem stosunków podatkowoprawnych,

wykonującym zadania z zakresu administracji publicznej. Jest zobowiązany do wykonywania czynności w interesie publicznoprawnym. Obowiązek wykonywania funkcji inkasenta powstaje zawsze i wyłącznie na skutek zaistnienia okoliczności, z którymi przepis prawa łączy powstanie takiego obowiązku. Tym samym nałożenie obowiązku poboru podatku i wpłacenia go we właściwym terminie organowi podatkowemu oraz sprecyzowanie zakresu tego obowiązku nie może nastąpić w drodze umownej.”

W świetle powyższego, uchwała rady gminy stanowi konieczny, jak również wystarczający akt, na podstawie którego może być powierzona funkcja inkasenta, w tym wypłacenie wynagrodzenia w związku z pełnieniem tej funkcji. W związku z tym, że jak zostało wskazane, w przedmiotowej sprawie zawarcie umów cywilno-prawnych dotyczących pobierania przez sołtysów podatku rolnego jest niewłaściwe, należałoby rozwiązać te umowy, co pozwoliłoby objąć sołtysów rolników pełniących funkcje inkasentów, ubezpieczeniem społecznym rolników w KRUS, jeżeli utracili prawo do podlegania ubezpieczeniu społecznemu rolników w związku z zawieraniem powyższych umów.

Wyjaśnienia na ten temat zostały już przesłane do Przewodniczącego Związku Gmin Wiejskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz Prezesa Krajowego Związku Sołtysów RP, z prośbą o ich upublicznienie, aby nie dochodziło do sytuacji, jakie opisuje Pan Senator. Poza tym informacje te zostały zamieszczone na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Do wiadomości:

Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Dot. BPS/DSK-043-1544/09

Z powiernictwem

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi
PODSEKRETARZ STANU

Tadeusz Nalewajk
Tadeusz Nalewajk